Minister Edukacji

DKO-WPP.055.15.2026.MM
Warszawa, 19 czerwca 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa - Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-59-1551/26**

*Szanowna Pani Marszałek,*

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Aleksandra Szweda, złożone podczas 59. posiedzenia Senatu RP w dniu 21 maja 2026 r., w sprawie *ograniczenia kanonu lektur obowiązkowych*.

*Szanowny Panie Senatorze,*

odnosząc się do zarzutu dotyczącego *ograniczenia kanonu lektur obowiązkowych w polskiej szkole*, należy zdecydowanie podkreślić, że w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej[1], która będzie obowiązywała od 1 września br. w klasie 4 (w kolejnych latach sukcesywnie w klasach 5-8) wskazano obowiązek przeczytania w każdym roku szkolnym co najmniej czterech książek, a celem tej zmiany jest poprawa czytelnictwa u dzieci i młodzieży oraz zwiększenie liczby przeczytanych lektur szkolnych. Rozwiązanie przyjęte w rozporządzeniu daje nauczycielom większą swobodę w doborze lektur odpowiadających potrzebom, możliwościom i zainteresowaniom konkretnych klas. Jednocześnie, ww. rozporządzenie zawiera obszerną listę przykładowych lektur, z których nauczyciel może wybrać książki, które uzna za najbardziej wartościowe lub interesujące.
Należy również podkreślić, że zaproponowany kanon w większym niż dotychczas zakresie koncentruje się na literaturze polskiej, co pozwala wzmocnić kompetencje kulturowe i znajomość rodzimej tradycji literackiej. Jednocześnie dobór utworów z literatury powszechnej pozostaje w gestii nauczycieli, którzy mogą świadomie uzupełniać zestaw lektur o tytuły najlepiej odpowiadające profilowi uczniów i potrzebom dydaktycznym.
Takie połączenie podstawowych wymagań z elastycznością w doborze materiału sprzyja rozwijaniu nawyku czytania i pozwala lepiej dostosować proces kształcenia do

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej* (Dz. U. z 2026 r. poz. 378)

tel. (22) 34 74 204, (22) 34 74 594
sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
www.men.gov.pl
Al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

współczesnych, zróżnicowanych grup uczniów. Te zapisy zmniejszają też zjawisko czytania opracowań lektur zamiast oryginalnych pozycji i są wyrazem naszego zaufania do polskich nauczycieli .
Również w przypadku klas 7-8 podstawa programowa wymaga – poza wskazanymi konkretnie 8. pozycjami tekstów z klasyki literatury polskiej – przeczytania nie mniej niż 4 dłuższych utworów literackich w każdym roku szkolnym.
Łącznie, w trakcie pięciu lat nauki na II etapie edukacyjnym w szkole podstawowej uczeń przeczyta łącznie nie mniej niż ok. 30 książek, zatem nie mniej niż dotychczas.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie tylko *„nie odchodzi od wychowania patriotycznego w szkołach”*, ale w każdym roku szkolnym podkreśla kluczową rolę szkół w tym obszarze. Uprzejmie zachęcam Pana Posła do zapoznania się – przykładowo – z rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej* (Dz. U. poz. 378). Już na wstępie tego aktu prawnego (Ogólne cele kształcenia i wychowania) wskazano, że „szkoła podstawowa wspiera wszechstronny rozwój uczniów w sferze poznawczej, społecznej, emocjonalnej, etycznej i fizycznej oraz wspomaga ich w pełnej realizacji potencjału – zarówno jako jednostek, jak i członków społecznej i demokratycznej wspólnoty. Kształcenie w szkole podstawowej sprzyja kształtowaniu postawy dbałości o dobro wspólne, pielęgnowania tradycji i kultury narodowej z poszanowaniem innych kultur oraz rozwija postawy patriotyczne”, a wśród celów kształcenia jest m.in. „wprowadzanie uczniów, we współpracy z rodzicami, w świat wartości i przygotowywanie ich do dokonywania odpowiedzialnych wyborów etycznych w trosce o siebie, innych ludzi, ojczyznę i inne wspólnoty”.
To jedynie przykłady zapisów odnoszących się do tego obszaru zadań szkoły – w rozporządzeniu znajdzie Pan liczne odniesienia do tej sfery pracy szkoły.

Oprócz określenia podstawy programowej kształcenia ogólnego, która formułuje liczne zadania dla szkół w zakresie wzmacniania postaw patriotycznych i obywatelskich uczniów, Minister Edukacji konsekwentnie uwzględnia te zagadnienia przy ustalaniu priorytetów polityki oświatowej państwa na dany rok szkolny. Budowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wraz ze wzmacnianiem bezpieczeństwa, stanowi jeden z podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026. Kierunek ten został uwzględniony również na rok szkolny 2026/2027 – *„Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.”*.
Podobnych zapisów nie znajdowaliśmy w kierunkach polityki oświatowej jeszcze z roku 2023, które skupiały się na kulturze klasycznej z naciskiem na cywilizację europejską i język łaciński.

Poza ww. działaniami o charakterze systemowym, Minister Edukacji realizuje również inne projekty w tym obszarze, jak chociażby kolejną, V. edycję programu „Edukacja z wojskiem”[2]. W sumie z tego szkolenia skorzystało w ostatnich latach pół miliona uczniów polskich szkół.

[2] https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/2800-szkol-zglosilo-sie-do-v-edycji-programu-edukacja-z-wojskiem

Dodać należy, że fundamenty prawne polskiego systemu edukacji wprost i nienaruszalnie definiują rolę wartości narodowych, chrześcijańskich i kulturowych oraz pamięci historycznej jako kluczowych elementów budowania tożsamości i postaw patriotycznych młodego pokolenia. Wynika to bezpośrednio z preambuły ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[3], zgodnie z którą nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości oraz przyjmując za podłoże uniwersalne zasady etyki – ma na celu rozwijanie u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego.

*Z wyrazami szacunku*

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

[3] Preambuła do ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn.zm.)

tel. (22) 34 74 204, (22) 34 74 594
sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
www.men.gov.pl

Al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa